Приложение № 38
към чл. 25г, ал. 5
(Ново, ДВ, бр. 28 от 2008 г.)

Изисквания за езиково ниво

Изискванията за езиково ниво са приложими както при използването на фразеологията, така и на общия език. За да бъдат изпълнени изискванията за владеене на езиково ниво, кандидатът за свидетелство за правоспособност или притежателят на такова ще бъде оценяван и трябва да демонстрира най-малко оперативното ниво (ниво четири), съгласно таблицата на ИКАО за оценка на езиково ниво.

Таблица за оценяване на езиковите нива: експертно, разширено и оперативно

Езиково ниво	**Произношение** Използва диалект и/или акцент, разбираем за аеронавигационната общност.	**Структура** Съответните граматически структури и видове изречения се определят от езиковите функции, необходими за изпълнение на задачата.	**Речник**	**Свобода на изразяване**	**Разбиране**	**Взаимодействие**
Експертно ниво 6	Произношение, ударения, ритъм и интонация почти никога не пречат на лесното разбиране, въпреки че може да бъдат повлияни от майчиния език или регионални особености.	Както основните, така и сложните граматически структури и видове изречения са систематично добре контролирани.	Обхватът и точността на речниковия запас са достатъчни за ефективна комуникация по голямо разнообразие от познати и непознати теми. Речникът е идиоматичен, нюансиран и съобразен със съответния стил.	Може да говори продължително, с лекота и естествена плавност на речта. Променя речевия поток за постигане на стилистичен ефект, например за подчертаване на даден елемент. Използва спонтанно подходящи речеви маркери и свързващи думи.	Разбирането е последователно точно в почти всички видове контекст и включва разбиране на езикови и културни особености.	Взаимодейства с лекота в почти всички ситуации. Може да възприема словесни и несловесни знаци и реагира по подходящ начин.
Разширено ниво 5	Произношение, ударения, ритъм и интонация в редки случаи пречат на лесното разбиране, въпреки че са повлияни от майчиния език или регионални особености.	Основните граматически структури и видове изречения са систематично добре контролирани. Прави опити за използване на сложни структури, но с грешки, които понякога пречат на разбирането.	Обхватът и точността на речниковия запас са достатъчни за ефективна комуникация по общи, конкретни и свързани с работата теми. Перифразира последователно и успешно. Понякога речникът е идиоматичен.	Може да говори продължително, със сравнителна лекота по познати теми, но не може да променя речевия поток като стилистично средство. Може да използва подходящи речеви маркери и свързващи думи.	Разбирането е точно по общи, конкретни и свързани с работата теми и в по-голямата си част точно, когато говорещият е поставен в езиково или ситуационно затруднение или при неочакван развой на събитията. Може да разбира обхват от разнообразни говори (диалект и/или акцент) или стилове.	Отговорите са незабавни, подходящи и информативни. Ефективно управлява връзката говорещ-слушател.

Оперативно ниво 4	**Произношение** Произношение, ударения, ритъм и интонация са повлияни от майчиния език или регионални особености, но само понякога пречат на лесното разбиране. Използва диалект и/или акцент, разбираем за аеронавигационната общност.	**Структура** Основните граматически структури и видове изречения се използват творчески и обикновено са добре контролирани. Грешки са допустими, особено при необичайни или неочаквани обстоятелства, но те рядко пречат на разбирането. Съответните граматически структури и видове изречения се определят от езиковите функции, необходими за изпълнение на задачата.	**Речник** Обхватът и точността на речниковия запас обикновено са достатъчни за ефективна комуникация по общи, конкретни и свързани с работата теми. Често може успешно да перифразира при недостиг на речников запас при необичайни или неочаквани обстоятелства.	**Свобода на изразяване** Прави изказвания с подходящо темпо. Понякога може да има загуба в плавността на речта при преход от упражнявана и формулирана реч към спонтанно взаимодействие, но това не пречи на ефективната комуникация. Може да използва в ограничена степен подходящи речеви маркери и свързващи думи. Запълващите думи не са объркващи.	**Разбиране** Разбирането в по-голямата си част е точно по общи, конкретни и свързани с работата теми, когато използваният акцент или говор е достатъчно разбираем за ползвателите от международната общност. Когато говорещият е поставен в езиково или ситуационно затруднение или при неочакван развой на събитията, разбирането може да бъде по-бавно или да изисква стратегии за изясняване.	**Взаимодействие** Отговорите обикновено са незабавни, подходящи и информативни. Започва и поддържа разговор, дори и при неочакван развой на събитията. Справя се успешно в случаи на явно неразбиране чрез проверяване, потвърждаване или изясняване.
Предоперативно ниво 3	Произношение, ударения, ритъм и интонация са повлияни от майчиния език или регионални особености и често пречат на лесното разбиране.	Основните граматически структури и видове изречения, свързани с предвидими ситуации, не винаги са добре контролирани. Допусканите грешки често пречат на разбирането.	Обхватът и точността на речниковия запас често са достатъчни за ефективна комуникация по общи, конкретни и свързани с работата теми, но обхватът е ограничен и изборът на думи често е неподходящ. Често не може да перифразира успешно при недостиг на речников запас.	Прави изказвания, но често паузите и начинът на изразяване са неподходящи. Колебанията или забавянето при езиковата обработка могат да попречат на ефективната комуникация. Запълващите думи понякога са объркващи.	Разбирането често е точно по общи, конкретни и свързани с работата теми, когато използваният акцент или говор е достатъчно разбираем за международната общност. Възможно е да не разбере езиково или ситуационно усложнение или неочакван развой на събитията.	Отговорите понякога са незабавни, подходящи и информативни. Може да започва и поддържа разговор със сравнителна лекота по познати теми и в предвидими ситуации. Като цяло показва неадекватност при неочакван развой на събитията.
Елементарно ниво 2	Произношение, ударения, ритъм и интонация са силно повлияни от майчиния език или регионални особености и обикновено това пречи на лесното разбиране.	Демонстрира само ограничен контрол на някои прости, запаметени граматически структури и видове изречения.	Ограничен речников запас, състоящ се само от изолирани думи и запаметени фрази.	Може да прави отделни, много кратки, запаметени изказвания с чести паузи. Запълващите думи, използвани за търсене на изрази и за произнасяне на по-непознати думи, са объркващи.	Разбирането е ограничено до отделни, запаметени фрази, когато те се произнасят внимателно и бавно.	Времето за отговор е забавено и това често е неуместно. Взаимодействието се ограничава до размяна на прости рутинни реплики.
Пределементарно ниво 1	Демонстрира ниво под елементарното.	Демонстрира ниво под елементарното.	Демонстрира ниво под елементарното.	Демонстрира ниво под елементарното.	Демонстрира ниво под елементарното.	Демонстрира ниво под елементарното.

Лицата с високо ниво на владеене на език трябва:

а) да комуникират ефективно в ситуации само с гласова връзка (телефон/радиотелефон) и в преки комуникации (разговор лице в лице);

б) да комуникират точно и ясно по общи, конкретни и свързани с работата теми;

в) да използват подходящи стратегии за комуникация при обмен на съобщения и да разпознават и разрешават ситуации на неправилно разбиране (например да проверяват, потвърждават или изясняват информация) в общ или свързан с работата контекст;

г) да се справят успешно и със сравнителна лекота с езикови предизвикателства, възникващи в случай на усложнение или при неочаквано развитие на събитията, в контекста на рутинна работна ситуация, или позната комуникативна задача;и

д) да използват диалект или акцент, който е разбираем за аеронавигационната общност.